

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Ганна ТОЛСТАНОВА

2022

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

на здобуття ступеня доктора філософії
(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 292 МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 29 МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Київ 2022

Розробники програми:

1. Ніколаєва Л.О., доцент, канд. педаг. наук
2. Іванова С.В., доцент, канд. філол. наук
3. Григорова О.В., доцент, канд. філол.. наук
4. Захаренко О.М., викладач

Ухвалено вченою радою Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка від «27» квітня 2021 р., протокол № 10.

Директор Інституту Копійка В.В

Гарант освітньо-наукової програми А.С.Філіпенко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту з іноземної мови розроблено відповідно до навчального плану Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програма призначена для осіб, що вступають на навчання до аспірантури Інституту міжнародних відносин і володіють іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмами з іноземної мови і навчальними планами кафедри іноземних мов Інституту.

Метою проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови є визначення рівня сформованості комунікативної і лінгвістичної компетенцій як умови подальшого поглибленого вивчення іноземної мови в аспірантурі та складання кандидатського іспиту.

Іноземна мова в Інституті вивчається протягом I – X навчальних семестрів. На вивчення іноземної мови відводиться 2304 аудиторні години. Програмою нормативного курсу іноземної мови для студентів Інституту міжнародних відносин передбачається комплексне вивчення іноземної мови, спрямоване на набуття студентами навичок володіння іноземною мовою у побутовій, соціально-культурній, суспільно-політичній і науковій сферах.

Зміст навчального матеріалу та організація учбового процесу забезпечують практичне володіння мовою як засобом спілкування. Курс граматики викладається в тісному зв'язку з лексикою. В результаті навчання студенти засвоюють активний словник обсягом до 4500 лексичних та фразеологічних одиниць.

По закінченні курсу вивчення іноземної мови студенти ІМВ мають такі уміння:

1. Читати художні, публіцистичні і наукові тексти іноземною мовою з подальшим викладенням змісту прочитаного в усній або письмовій формі із заданим ступенем повноти або згорнутості.

2. Вести бесіду і вільно висловлюватись на побутові, соціально-культурні, суспільно-політичні і наукові теми з аргументуванням власної думки.

3. Розуміти усне мовлення співрозмовника, лектора або диктора у фонозапису, а також аудіотекст засобів масової інформації.

4. Робити доповіді та повідомлення на основі прочитаних художніх, публіцистичних та наукових текстів, а також аудіотекстів.

5. Перекладати суспільно-політичні, наукові тексти та тексти на соціально-культурні теми з іноземної мови на українську і з української мови на іноземну з адекватною передачею стилю і змісту тексту, що перекладається.

6. Володіти засобами лексичних і граматичних трансформацій при перекладі. Уміти обґрунтовувати вибір відповідних трансформацій.

7. Анотувати та реферувати прочитані наукові або публіцистичні матеріали, використовуючи різні види вторинного тексту на базі тексту-джерела: реферат-конспект, реферат в описовій формі, реферат-резюме, реферат-огляд.

Відповідно вступники до аспірантури повинні мати адекватну лінгвістичну і комунікативну підготовку.

Враховуючи перспективи практичної і наукової діяльності докторів філософії, вступні випробовування полягають у перевірці навичок володіння іноземною мовою з урахуванням фахової спрямованості аспірантів, що передбачає володіння лексикою іноземної мови, яка включає, крім частотних, загальноуживаних лексичних і фразеологічних одиниць, притаманних побутовій, соціально-культурній і суспільно-політичній сферам, лексику, яка обслуговує таку тематику:

1. Україна (зовнішня та внутрішня політика)
2. Країна, мова якої вивчається (зовнішня та внутрішня політика)
3. Права людини
4. Всесвітня культурна та природна спадщина. Взаєморозуміння цивілізацій
5. Конституція України
6. Людина і довкілля
7. ООН
8. ЮНЕСКО
9. ЄС та Україна
10. Загальноєвропейське співробітництво
11. Нові всесвітні пріоритети і завдання
12. Всеосяжний мир і безпека. Зони напруження
13. Роль масової інформації в сучасному світі
14. Проблеми молоді у сучасному світі
15. Тероризм як загроза глобальному миру та безпеці

Міжнародні економічні відносини, Міжнародний бізнес

1. Світова економіка: проблеми та їх вирішення
2. Економічна ситуація в Україні
3. Сучасні форми міжнародних економічних відносин
4. Міжнародні економічні та фінансові установи (МВФ, МБРР, СОТ)

СТРУКТУРА ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з іноземної мови оцінюється як іспит за двобальною шкалою: «склав» / «не склав». До протоколу вступного випробування з іноземної мови вноситься оцінка «0» («нуль» балів, якщо вступник не склав іспит, та «1» (від «60» балів до «100»), якщо склав.

Випробування проводиться у формі письмового тесту на базі фахової лексики. Тест складається з таких компонентів:

Блок 1. Переклад з іноземної мови на українську фахового тексту обсягом до 1000 знаків.

Блок 2. Переклад української мови на іноземну фахового тексту обсягом до 1000 знаків.

Блок 3. Лексико-граматичний тест, який містить такі *завдання*:

- a. а) написати дієслова, подані у дужках, у необхідному способі, часі (10 фраз);
- b. б) замінити вказані синтаксичні конструкції синонімічними (10 фраз);
- c. в) вжити необхідні прийменники, сполучники, артиклі, займенники (10 фраз);
- d. г) вжити лексичні одиниці (слова, словосполучення, кліше), що відповідають контексту (10 фраз).

Блок 1 оцінюється у 30 балів.

Блок 2 оцінюється у 30 балів.

Блок 3 оцінюється у 40 балів.

Час, який відводиться на виконання тесту, – 120 хвилин.

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ІСПИТ АНГЛІЙСЬКА МОВА

ВИМОГИ ДО ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ І ПЕРЕКЛАДОМ ГРАМАТИКА

Морфологія

Артикль. Означений, неозначений, його значення та вживання. Відсутність артикля.

Іменник. Однина та множина іменників. Відмінки іменників: загальний та присвійний.

Прикметник. Ступені порівняння прикметників.

Числівник. Кількісні та порядкові.

Займенник. Особові, зворотні, присвійні, вказівні, питальні, неозначені, заперечні. Об'єктний відмінок особових займенників. Абсолютна форма присвійних займенників.

Дієслово. Смислові, допоміжні і напівдопоміжні дієслова. Значення і вживання дієслів: to be, to have.

Модальні дієслова: Can і Could. May і Might. Must і Have to. Shall. Should. Ought to. Will. Would. Need. Dare. Be to.

Активний стан дієслова. Часи групи Simple (Indefinite): Present, Past, Future. Утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Часи групи Continuous (Present, Past, Future). Утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Часи групи Perfect (Present, Past, Future). Утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Часи групи Perfect Continuous (Present, Past, Future). Утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Пасивний стан дієслів. Утворення. вживання, переклад.

Узгодження часів.

Неособові форми дієслова. Інфінітив. Уживання інфінітива без частки to. Дієприкметник. Герундій. Уживання герундія або інфінітива.

Сполучники, прийменники. Основні випадки вживання. Сталі вирази з прийменниками.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Словотворення. Утворення слів за допомогою суфіксів і префіксів.
Найбільш уживані префікси.

Синтаксис

Просте і складне речення. Розповідні, питальні, окличні та заперечні речення. Безособові речення. Пряма і непряма мова. Трансформація речень з активною формою дієслова-присудка в пасивну. Умовні речення: Zero Conditional/Type 0. First Conditional/Type 1. Second Conditional/Type 2. Third Conditional/Type 3. Питальні речення: загальні запитання; спеціальні запитання; альтернативні запитання, роз'єднувальні запитання.

МОВА МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ (Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Договори, конвенції, угоди, декларації, протоколи.
2. Установчі документи Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій: Статут ООН, Статут Міжнародного Суду, статuti спеціалізованих установ ООН.
3. Односторонні правові акти: ратифікація, приєднання та схвалення, застереження, денонсація.
4. Резолюції та документація Генеральної Асамблеї ООН та інших міжнародних організацій.
5. Заключні документи міжурядових переговорів і візитів, заключні документи міжнародних конференцій.

Список документів для опрацювання і перекладу відповідно до напряму підготовки

Міжнародне право:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.) .
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.) -
- ✓ Статут Міжнародного суду ООН

Міжнародні відносини, міжнародні комунікації:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.)
- ✓ Статут ООН

Міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)

- ✓ Статут МВФ
- ✓ Правила процедури ЕКОСОП

ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ **(Лексичні та синтаксичні особливості)**

1. Мова дипломатії. Загальноприйнятий дипломатичний вокабуляр.
2. Кореспонденція ООН: офіційні на неофіційні листи, вербальні ноти.
3. Дипломатичне листування: особисті ноти, вербальні ноти – структура, протокольні формули в дипломатичному листуванні. Звернення. Односторонні декларації. Заяви.
4. Заключні документи державних візитів і переговорів: спільні заяви, комюніке, двосторонні / багатосторонні декларації.

МОВА ДІЛОВОЇ І КОМЕРЦІЙНОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ТА ДОКУМЕНТАЦІЇ

(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Ділове листування. Структура ділових листів. Листи щодо працевлаштування, листи-вітання, запрошення, висловлювання подяки, співчуття.
2. Комерційна кореспонденція.
3. Контракти та угоди: загальна структура, термінологія, архаїчні вирази.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

1. Загальні теоретичні питання перекладу.
  - ✓ Поняття адекватності перекладу. Прагматика перекладу. Види і типи еквівалентів. Буквалізми.
2. Лексичні питання перекладу
  - ✓ Багатозначність та широта значення слова.
  - ✓ Лексичні трансформації при перекладі: добавлення і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, експлікація, ампліфікація, компенсація, смисловий розвиток значення, компенсація, модуляція.
  - ✓ Переклад інтернаціоналізмів. „Несправжні друзі” перекладача.
  - ✓ Безеквівалентна лексика. Способи перекладу слів-реалій – транскрипція, транслітерація, калькування, синонімічна заміна, описовий переклад.
  - ✓ Переклад власних імен.
3. Граматичні питання перекладу
  - ✓ Граматичні трансформації при перекладі: зміна порядку слів, членування і об’єднання речень.
  - ✓ Заміна частин мови при перекладі. Синтаксична синонімія
  - ✓ Переклад артиклів з використанням лексичних та граматичних засобів. Вибір артикля при перекладі з української мови на іноземну.

- ✓ Переклад віддієслівних іменників, іменників абстрактного значення, складних та складених слів.
- ✓ Засоби перекладу присудка, вираженого перехідними та неперехідними дієсловами.
- ✓ Переклад конструкцій з безособовими формами дієслова та каузативних конструкцій.

4. Стилістичні питання перекладу

- ✓ Жанрово-стилістичні особливості публіцистичних текстів, наукової літератури, текстів офіційно-ділових документів.

Рекомендована література:

1. Дайнеко В.В., Васильєв С.В, Грищенко М.В. Англійська мова в дипломатичному листуванні: Навч. Посібник – К.: Три крапки, 2009.
2. Дайнеко В.В., Васильєв С.В, Грищенко М.В. Борисенко І.І., Євтушенко Л.І. Англійська мова в міжнародній торгівлі: Навч. Посібник – К.: Арії, 2007.
3. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Basic Translation – Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. – К.: Ніка-центр, 2005.
4. Дайнеко В.В., Грищенко М.В., Васильєв С.В. Англійська мова в дипломатичному листуванні (A Guide to Diplomatic Correspondence), 2-е видання, доповнене і перероблене. Київ, Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014.
5. Дайнеко В.В., Грищенко М.В. Англійська мова в міжнародних договорах (English in International Legal Instruments). Київ, «Преса України», 2011.
6. Дайнеко В.В., Грищенко М.В. Англійська мова крізь призму дипломатії (English through Diplomacy). Київ, ТОВ «ПК «Типографія від А до Я», 2015.
7. Virginia Evans, Jenny Dooley “Upstream. Proficiency”
8. Michael Vince “Advanced Language Practice”
9. Virginia Evans “CPE Use of English. Examination Practice”
10. The Vienna Convention on Diplomatic Relations
11. Віденська конвенція про дипломатичні зносини
12. Charter of the United Nations
13. Статут Організації Об’єднаних Націй
14. Statute of the International Court of Justice
16. Статут міжнародного суду
17. Constitution of the United Nations Educational, Scientific & Cultural Organization
18. Загальна декларація прав людини
19. Статут ЮНЕСКО
20. Статут МВФ
21. Правила процедури ЕКОСОП

ІСПАНСЬКА МОВА

ГРАМАТИКА. Морфологія і синтаксис

- Artículos determinados e indeterminados.
- Pronombres demostrativos, indefinidos, posesivos.
- Pronombres de Complemento Directo e Indirecto.
- Pronombres con preposición.
- Pronombres y verbos reflexivos.
- Verbos pronominales.
- Interrogativos y exclamativos.
- Relativos.
- Numerales cardinales y ordinales.
- Adjetivos. Comparativos y superlativos.
- Presente de Indicativo.
- Pretérito Imperfecto de Indicativo.
- Pretérito Indefinido.
- Pretérito Perfecto de Indicativo.
- Pretérito Pluscuamperfecto de Indicativo.
- Contraste de los tiempos del pasado.
- Futuro Imperfecto. Futuro Perfecto.
- Condicional Imperfecto. Condicional Perfecto.
- Presente do Subjuntivo.
- Pretérito Imperfecto de Subjuntivo.
- Pretérito Perfecto de Subjuntivo.
- Pretérito Pluscuamperfecto de Subjuntivo.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Actividad mental. Opinión.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Constatación y valoración
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Deseos. Causa.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Condición. Oposición.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Descripción de una persona o de un objeto.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Descripción de un momento o de un tiempo.
- Contraste Indicativo / Subjuntivo. Descripción de un modo.
- Imperativo.
- Formas no personales del verbo. Infinitivo, gerundio y participio.
- Perífrasis de infinitivo.
- Perífrasis de gerundio.
- Perífrasis de participio.
- Adverbios de afirmación negación y duda.
- Adverbios y locuciones de cantidad.
- Adverbios, locuciones y preposiciones de lugar y tiempo.
- Adverbios y locuciones de modo.

МОВА МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ (Лексичні та синтаксичні особливості)

1. 1. Договори, конвенції, угоди, декларації, протоколи.
2. 2. Установчі документи Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій: Статут ООН, Статут Міжнародного Суду, статуту спеціалізованих установ ООН.
3. Односторонні правові акти: ратифікація, приєднання та схвалення, застереження, денонсація.
4. Резолюції та документація Генеральної Асамблеї ООН та інших міжнародних організацій.
5. Заключні документи міжурядових переговорів і візитів, заключні документи міжнародних конференцій.

Список документів для опрацювання і перекладу відповідно до напряму підготовки

Міжнародне право:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.) .
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.) -
- ✓ Статут Міжнародного суду ООН

Міжнародні відносини, міжнародні комунікації:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.)
- ✓ Статут ООН

Міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Статут МВФ
- ✓ Правила процедури ЕКОСОП

ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ (Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Мова дипломатії. Загальноприйнятий дипломатичний вокабуляр.
2. Кореспонденція ООН: офіційні на неофіційні листи, вербальні ноти.
3. Дипломатичне листування: особисті ноти, вербальні ноти – структура, протокольні формули в дипломатичному листуванні. Звернення. Односторонні декларації. Заяви.

4. Заключні документи державних візитів і переговорів: спільні заяви, комюніке, двосторонні / багатосторонні декларації.

МОВА ДІЛОВОЇ І КОМЕРЦІЙНОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ТА ДОКУМЕНТАЦІЇ

(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Ділове листування. Структура ділових листів. Листи щодо працевлаштування, листи-вітання, запрошення, висловлювання подяки, співчуття.
2. Комерційна кореспонденція.
3. Контракти та угоди: загальна структура, термінологія, архаїчні вирази.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

1. Загальні теоретичні питання перекладу.

- ✓ Поняття адекватності перекладу. Прагматика перекладу. Види і типи еквівалентів. Буквалізми.

2. Лексичні питання перекладу

- ✓ Багатозначність та широта значення слова.
- ✓ Лексичні трансформації при перекладі: добавлення і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, експлікація, ампліфікація, компенсація, смисловий розвиток значення, компенсація, модуляція.
- ✓ Переклад інтернаціоналізмів. „Несправжні друзі” перекладача.
- ✓ Безеквівалентна лексика. Способи перекладу слів-реалій – транскрипція, транслітерація, калькування, синонімічна заміна, описовий переклад.
- ✓ Переклад власних імен.

3. Граматичні питання перекладу

- ✓ Граматичні трансформації при перекладі: зміна порядку слів, членування і об’єднання речень.
- ✓ Заміна частин мови при перекладі. Синтаксична синонімія
- ✓ Переклад артиклів з використанням лексичних та граматичних засобів. Вибір артикля при перекладі з української мови на іноземну.
- ✓ Переклад віддієслівних іменників, іменників абстрактного значення, складних та складених слів.
- ✓ Засоби перекладу присудка, вираженого перехідними та неперехідними дієсловами.
- ✓ Переклад конструкцій з безособовими формами дієслова та каузативних конструкцій.

4. Стилiстичні питання перекладу

- ✓ Жанрово-стилістичні особливості публіцистичних текстів, наукової літератури, текстів офіційно-ділових документів.

Рекомендована література

1. Курс письмового перекладу. Іспанська мова. О.М. Калустова, І.М. Шаянова, К.А.Танич, Н.Ю. Квасюк, М.О. Коломієць - Київ, Київський університет, 2000.
2. Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську. З.О. Гетьман, І.С. Орлова - Київ, Київський університет, 2010.
3. Усний переклад з іспанської українською Г.Г. Верба, З.О. Гетьман, - Київ, Київський університет, 2003.
4. Навчальний посібник з практичної граматики іспанської мови, Н.М. Корбозерова, О.П. Обручникова, Р. Ерраес Веласко - Київ, Київський університет, 2003.
5. Curso superior de español , Г.Г. Верба. Ф.Х. Лопес Тапіа - Вінниця, Нова книга, 2007.
6. Curso de interpretación del Español al Ucrainiano, Усний переклад з іспанської мови українською. Г.Г. Верба, З.О. Гетьман, Ф.Х. Лопес Тапіа - Вінниця, Нова книга, 2007.
7. Інтерпретація та переклад іспанських спеціальних текстів, З.О. Гетьман, І.С. Орлова, - Київ, Слово, 2008.
8. Convención de Viena sobre Relaciones Diplomáticas (18 de abril de 1961).
9. Віденська Конвенція про дипломатичні зносини (18 квітня 1961 р.).
10. Declaración Universal de Derechos Humanos (10 de diciembre de 1948).
11. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
12. Загальна декларація прав людини (10 грудня 1948).
13. Статут Організації Об'єднаних Націй.
14. Carta de las Naciones Unidas.
15. Estatuto de la Corte Internacional de Justicia.
16. Статут міжнародного суду.

НІМЕЦЬКА МОВА

ГРАМАТИКА

Морфологія.

Іменник. Іменники власні, загальні, прості, складні, зчислювані, незчислювані, із значенням конкретності, абстрактності. Рід іменників. Відмінювання іменників. Розділовий родовий відмінок. Число іменників. Утворення множини іменників. Множина власних імен. Множина складних іменників. Іменники, що вживаються лише у множині. Функції іменників у реченні. Назви осіб, що мають тільки один рід. Іменники, що мають два роди. Іменники що мають різне значення залежно від роду. Рід іменників, що означають географічні назви. Рід складних іменників.

Артикль. Означений і неозначений артикль. Опущення артикля. Основні випадки вживання та невживання артикля перед різними семантичними групами іменників. Злиття артикля з прийменником. Вживання артикля перед власними іменами та географічними назвами.

Прикметник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних іменників.

Займенник. Особові займенники. Вживання присвійних, вказівних, відносних, питальних займенників. Неозначено-особовий займенник *man* і безособовий займенник *es*. Вказівний займенник як заміна іменника.

Дієслово. Інфінітив. Основні форми дієслів. Дійсний та наказовий спосіб. Презенс дієслів. Відмінювання дієслів з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Зворотні дієслова. Модальні дієслова. Утворення часових форм Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum. Значення та вживання часів. Пасивний стан: утворення та вживання. Результативний пасив. Інфінітивні конструкції. Інфінітивні звороти. Знахідний відмінок з інфінітивом. Способи: Indikativ, Imperativ, Konjunktiv. Futurum II, його утворення та вживання. Складні часові форми модальних дієслів та дієслів *sehen, hören* з доповненням в *Akkusativ* і *Infinitiv*. Складні часові форми модальних дієслів у підрядних реченнях. Утворення і вживання Präsens, Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt Futurum Konjunktiv. Konditionalis I. Konditionalis II. Konjunktiv Passiv. Вживання модальних дієслів для вираження ступеня вірогідності висловленого.

Дієприкметник. Partizip I. Partizip II.

Сполучник. Парні сполучники. Вживання сурядних і підрядних сполучників.

Прислівник. Займенникові прислівники. Значення та особливості вживання деяких прислівників.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Уживання числівників у датах.

Прийменник. Прийменники, що вимагають *Genitiv*. Прийменники, що вимагають *Dativ*. Прийменники, що вимагають *Akkusativ*. Прийменники, що вимагають *Dativ* або *Akkusativ*.

Словотворення. Склад слова. Значення суфіксів і префіксів. Словотвір іменників. Словотвір прикметників. Словотвір дієслів.

Синтаксис

Словосполучення. Вільні, усталені та фразеологічні словосполучення. Номінативні та дієслівні словосполучення. Вживання прийменників, узгодження та порядок слів у словосполученнях.

Просте речення. Розповідні, питальні, окличні та заперечні речення. Способи утворення питальних речень. Одночленні і двочленні, особові і безособові, поширені і непоширені речення. Порядок слів у реченнях.

Спосіб вираження складеного іменного та дієслівного присудка.

Способи вираження означення, прямого і непрямого додатка, обставини.

Складне речення. Складносурядне та складнопідрядне речення. Підрядні додаткові, означальні речення. Підрядні речення часу. Підрядні речення причини. Підрядні речення мети. Безсполучникові умовні підрядні речення. Відносні підрядні речення поступки. Складнопідрядні речення з нереальним умовним підрядним.

Особливі випадки узгодження підмета і присудка. Означення, виражене Partizip I і Partizip II. Поширене означення.

Означальні й обставинні підрядні речення з різними сполучниками.

Партісіпціальні речення й партісіпціальні звороти.

Вживання Infinitiv I та Infinitiv II в ролі доповнення після деяких дієслів мислення та висловлювання.

Непряма мова. Способи вираження.

МОВА МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ

(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Договори, конвенції, угоди, декларації, протоколи.
2. Установчі документи Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій: Статут ООН, Статут Міжнародного Суду, статuti спеціалізованих установ ООН.
3. Односторонні правові акти: ратифікація, приєднання та схвалення, застереження, денонсація.
4. Резолюції та документація Генеральної Асамблеї ООН та інших міжнародних організацій.
5. Заключні документи міжурядових переговорів і візитів, заключні документи міжнародних конференцій.

Список документів для опрацювання і перекладу відповідно до напрямку підготовки

Міжнародне право:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.) .
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.) -
- ✓ Статут Міжнародного суду ООН

Міжнародні відносини, міжнародні комунікації:

- ✓ Загальна декларація прав людини

- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.)
- ✓ Статут ООН

Міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Статут МВФ
- ✓ Правила процедури ЕКОСОП

ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ
(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Мова дипломатії. Загальноприйнятий дипломатичний вокабуляр.
2. Кореспонденція ООН: офіційні на неофіційні листи, вербальні ноти.
3. Дипломатичне листування: особисті ноти, вербальні ноти – структура, протокольні формули в дипломатичному листуванні. Звернення. Односторонні декларації. Заяви.
4. Заключні документи державних візитів і переговорів: спільні заяви, комюніке, двосторонні / багатосторонні декларації.

МОВА ДІЛОВОЇ І КОМЕРЦІЙНОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ТА
ДОКУМЕНТАЦІЇ
(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Ділове листування. Структура ділових листів. Листи щодо працевлаштування, листи-вітання, запрошення, висловлювання подяки, співчуття.
2. Комерційна кореспонденція.
3. Контракти та угоди: загальна структура, термінологія, архаїчні вирази.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

1. Загальні теоретичні питання перекладу.

- ✓ Поняття адекватності перекладу. Прагматика перекладу. Види і типи еквівалентів. Буквалізми.

2. Лексичні питання перекладу

- ✓ Багатозначність та широта значення слова.
- ✓ Лексичні трансформації при перекладі: додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, експлікація, ампліфікація, компенсація, смисловий розвиток значення, компенсація, модуляція.

- ✓ Переклад інтернаціоналізмів. „Несправжні друзі” перекладача.
- ✓ Безеквівалентна лексика. Способи перекладу слів-реалій – транскрипція, транслітерація, калькування, синонімічна заміна, описовий переклад.
- ✓ Переклад власних імен.

3. Граматичні питання перекладу

- ✓ Граматичні трансформації при перекладі: зміна порядку слів, членування і об’єднання речень.
- ✓ Заміна частин мови при перекладі. Синтаксична синонімія
- ✓ Переклад артиклів з використанням лексичних та граматичних засобів. Вибір артикля при перекладі з української мови на іноземну.
- ✓ Переклад віддієслівних іменників, іменників абстрактного значення, складних та складених слів.
- ✓ Засоби перекладу присудка, вираженого перехідними та неперехідними дієсловами.
- ✓ Переклад конструкцій з безособовими формами дієслова та каузативних конструкцій.

4. Стилiстичнi питання перекладу

- ✓ Жанрово-стилістичні особливості публіцистичних текстів, наукової літератури, текстів офіційно-ділових документів.

Рекомендована література

1. Драб Н.Л., Скринька С., Стаброз С. Deutsche Grammatik mit Lösungen. Практична грамати́ка німецької мови. Вінниця: Нова книга, 2007. – 280 с.
2. Шепель Т.І., Григорова О.В. Meine Hauslektüre „Der Richter und sein Henker“ (nach F.Dürrenmatt). Посiбник з німецької мови. – К.: „Склянка часу”, 2005. – 180 с.
3. Deutsch für Anfänger/Innen. Навчальний посiбник з німецької мови. – Канiв: «Склянка часу*Zeitglas», 2014. – 194 с.
4. Deutsch für Anfänger/Innen. Teil II. Навчальний посiбник з німецької мови. – Канiв: «Склянка часу*Zeitglas», 2017. – 187 с.
5. Dreyer, Schmitt Совершенствуем знания немецкого языка. К.: Методика, 1996. – 336 с.
6. Geschäftlicher Schriftverkehr. Навчальний посiбник з німецької мови (Григорова О., Гарань Л., Салькова Л.). Вид 2-ге. – «Склянка часу*Zeitglas», 2013.
7. Reimann Monika Grundstufen-Grammatik. Russische Version. – Max Hueber Verlag, 2004. – 240 S.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА
ГРАМАТИКА
Морфологія.

Іменник. Рід іменників. Утворення жіночого роду іменників, що означають живих істот. Утворення жіночого роду іменників, що означають професії.

Число іменників. Утворення множини іменників. Множина власних імен. Множина складних іменників. Іменники, що вживаються лише у множині. Різниця у значенні деяких іменників, вжитих в однині чи у множині.

Артикль. Означений і неозначений артикль. Скорочена та змінні форми артикля. Вживання та невживання артикля перед різними семантичними групами іменників. Артикль перед географічними назвами.

Прикметник. Утворення жіночого роду та множини прикметників. Ступені порівняння якісних іменників. Місце прикметника/прикметників відносно означуваного слова. Прикметники, що походять від географічних назв. Субстантивовані прикметники.

Прислівник. Ступені порівняння та місце прислівника в реченні. Уживання прислівників способу дії, кількісних та якісних, часу, місця, стверджувальних, заперечних, обмежувальних, сумніву, питальних.

Займенник. Особові придієслівні (ненаголошені) та самостійні (наголошені) займенники та їх місце у реченні. Місце двох займенників у реченні. Вживання адвербіальних, присвійних, вказівних, відносних, питальних, неозначених займенників та займенників із заперечним значенням. Функції займенника *celui*. *Tout* – займенник, прикметник, прислівник. *Tel* – займенник і прикметник.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Вимова кількісних числівників. Узгодження числівників. Уживання кількісних та порядкових числівників з артиклем. Уживання числівників у датах.

Дієслово. Форми дієслів. Дієвідмінювання дієслів I, II та III груп. Заперечна і запитальна форми дієслова. Наказовий спосіб. Дієвідмінювання зворотних дієслів. Дієслова, що дієвідмінюються з допоміжними дієсловами *avoir* і *être*.

Утворення й уживання часових форм *Présent*, *Futur simple*, *Passé composé*, *Futur immédiat*, *Passé immédiat*, *Imparfait*, *Plus-que-parfait*, *Futur dans le passé*, *Conditionnel présent*, *Conditionnel passé*, *Subjonctif présent*, *Subjonctif passé*, *Futur antérieur*, *Futur antérieur dans le passé*. Узгодження часів.

Значення часових форм *Passé simple*, *Passé antérieur*, *Conditionnel passé 2-me forme*, *Imparfait du Subjonctif*, *Plus-que-parfait du Subjonctif*.

Пасивний стан: утворення та вживання.

Уживання *Participle présent*, *Participle passé*, *Participle passé composé*, *Gérondif*, *Infinitif présent*, *Infinitif Passé*.

Прийменник. Значення та вживання простих і складних форм прийменників. Прийменник *de* і партитивний артикль. Прийменники перед географічними назвами.

Сполучник. Вживання сурядних і підрядних сполучників.

Словотворення. Склад слова. Значення суфіксів і префіксів.

Синтаксис

Словосполучення Вільні, усталені та фразеологічні словосполучення. Дієслівні словосполучення з прийменниками *à, de* і без прийменників. Дієслова-зв'язки. Заміна дієслова дієслівним словосполученням.

Управління і вживання прийменників у іменних словосполученнях.

Просте і складне речення. Розповідні, питальні, окличні та заперечні речення. Способи утворення питальних речень. Пряма і непряма мова.

Порядок слів у реченнях. Місце підмета, присудка, прямого і непрямого додатків у реченні. Випадки інверсії підмета. Узгодження підмета і присудка, випадки узгодження присудка і додатка.

Безособові речення.

Синонімія партисипіальних зворотів, підрядних речень і прийменникових конструкцій. Абсолютна партисипіальна конструкція.

Синонімічні конструкції для вираження причинно-наслідкових, цільових відношень, поступки, зіставлення і протиставлення, безперервності дії. Причинно-роз'яснювальні конструкції *compte tenu de, prenant en considération, étant donné, vu, etc.*

Конструкції. Каузативні конструкції з дієсловами *faire* і *laisser*.

Конструкції *ne... que, ne ... pas que; avoir pour* + nom; *n'en... pas moins que; en* + nom; *non seulement... mais; ne... pas seulement... mais ; ne pas être sans...*

Засоби виділення: конструкції *c'est... qui (que)...; ce que (qui)... c'est... ; c'est que... ; c'est là... ; quant à... ; pour ce qui est de...* Реприза і антиципація.

Інфінітивні конструкції: *devoir* + infinitif, *voir* + infinitif, *se voir* + infinitif, *être de*+ infinitif, *être en train de* + infinitif, *de manière (de façon) à*+ infinitif, *ne pas être sans* + infinitif, *jusqu'à* + infinitif, *autant* + infinitif, *loin de* + infinitif.

МОВА МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ

(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Договори, конвенції, угоди, декларації, протоколи.
2. Установчі документи Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій: Статут ООН, Статут Міжнародного Суду, статuti спеціалізованих установ ООН.
3. Односторонні правові акти: ратифікація, приєднання та схвалення, застереження, денонсація.
4. Резолюції та документація Генеральної Асамблеї ООН та інших міжнародних організацій.
5. Заключні документи міждержавних переговорів і візитів, заключні документи міжнародних конференцій.

Список документів для опрацювання і перекладу відповідно до напряму підготовки

Міжнародне право:

- ✓ Загальна декларація прав людини

- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.) .
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.) -
- ✓ Статут Міжнародного суду ООН

Міжнародні відносини, міжнародні комунікації:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.)
- ✓ Статут ООН

Міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес:

- ✓ Загальна декларація прав людини
- ✓ Статут ЮНЕСКО
- ✓ Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.)
- ✓ Статут МВФ
- ✓ Правила процедури ЕКОСОП

ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ **(Лексичні та синтаксичні особливості)**

1. Мова дипломатії. Загальноприйнятий дипломатичний вокабуляр.
2. Кореспонденція ООН: офіційні на неофіційні листи, вербальні ноти.
3. Дипломатичне листування: особисті ноти, вербальні ноти – структура, протокольні формули в дипломатичному листуванні. Звернення. Односторонні декларації. Заяви.
4. Заключні документи державних візитів і переговорів: спільні заяви, комюніке, двосторонні / багатосторонні декларації.

МОВА ДІЛОВОЇ І КОМЕРЦІЙНОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ТА ДОКУМЕНТАЦІЇ

(Лексичні та синтаксичні особливості)

1. Ділове листування. Структура ділових листів. Листи щодо працевлаштування, листи-вітання, запрошення, висловлювання подяки, співчуття.
2. Комерційна кореспонденція.
3. Контракти та угоди: загальна структура, термінологія, архаїчні вирази.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

1. Загальні теоретичні питання перекладу.

- ✓ Поняття адекватності перекладу. Прагматика перекладу. Види і типи еквівалентів. Буквалізми.

2. Лексичні питання перекладу

- ✓ Багатозначність та широта значення слова.
- ✓ Лексичні трансформації при перекладі: додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, експлікація, ампліфікація, компенсація, смисловий розвиток значення, компенсація, модуляція.
- ✓ Переклад інтернаціоналізмів. „Несправжні друзі” перекладача.
- ✓ Безеквівалентна лексика. Способи перекладу слів-реалій – транскрипція, транслітерація, калькування, синонімічна заміна, описовий переклад.
- ✓ Переклад власних імен.

3. Граматичні питання перекладу

- ✓ Граматичні трансформації при перекладі: зміна порядку слів, членування і об’єднання речень.
- ✓ Заміна частин мови при перекладі. Синтаксична синонімія
- ✓ Переклад артиклів з використанням лексичних та граматичних засобів. Вибір артикля при перекладі з української мови на іноземну.
- ✓ Переклад віддієслівних іменників, іменників абстрактного значення, складних та складених слів.
- ✓ Засоби перекладу присудка, вираженого перехідними та неперехідними дієсловами.
- ✓ Переклад конструкцій з безособовими формами дієслова та каузативних конструкцій.

4. Стилiстичні питання перекладу

- ✓ Жанрово-стилістичні особливості публіцистичних текстів, наукової літератури, текстів офіційно-ділових документів.

Рекомендована література

1. Delatour Y. et autres. Nouvelle grammaire du Français. Cours de la Civilisation Française de la Sorbonne. P.: Hachette Livre, 2004. – 368 p.
2. Neu Elodie et autres. Edito. P.: Didier, 2016. – 216 p.
3. Кириленко К.І. Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова). – Вінниця, «Нова книга», 2003. – 148 с.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
5. Печко Н.М. Теорія та практика перекладу – Луцьк: ВолиньПоліграф, 2013. – 96 с.
6. Сінченко Є. І. Французька мова. Практикум перекладу: метод. реком. з практики перекладу для студентів III та IV курсів факультету міжнародних відносин. – Луцьк: Вежа, 2009. – 92 с.
7. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1998. – 320 с.
8. Mathieu Guidère. Introduction à la traductologie. Penser la traduction : hier,

- aujourd'hui, demain. Bruxelles, Belgique : De Boeck Supérieur, 2016. - 184 p.
9. Organisation des Nations Unies. Manuel de traduction française de l'ONU. ONU, 2019. – 189 p.
  10. Selescovitch D., Lederer M. Interpréter pour traduire. – Paris. Didier Erudition, 2001. – 311 p.
  11. Claudie Bassi, Anne-Marie Chapsal. Diplomatie.com. – Cle International, 2007. – 96 p.
  12. Marc Oddou. Informatique.com. - Cle International, 2010. – 94 p.
  13. Michel Soignet. Le français juridique. Droit - Administration – Affaires.P., Hachette, 2003.
  14. Статут ООН.
  15. Charte des Nations Unies.
  16. Віденська конвенція про право міжнародних договорів.
  17. Convention de Vienne sur le droit des traités.
  - 18.** Віденська конвенція про дипломатичні зносини.
  19. Convention de Vienne sur les relations diplomatiques.
  20. Статут ЮНЕСКО.
  21. Convention créant une organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.
  22. Статут Міжнародного суду ООН.
  23. Statut de la Cour internationale de Justice de l'ONU.
  24. Загальна декларація прав людини.
  25. Déclaration universelle des droits de l'homme.
  26. Статут МВФ.
  27. Statuts du Fonds monétaire international.
  28. Правила процедури ЕКОСОП.
  29. Règlement intérieur de Conseil économique et social.